

Mürsəl İrəvanlı,
Yazıcı-publisist,
M. Qorki adına
Beynəlxalq
mükafat laureati
Gəncə şəhəri

II yazı
(Povest)

... *Qaraxan cıvınlarını çəkdi:*
- Polkovnik daim türkün yanında
ola bilməz. Fürsət düşən kimi onu
gəbərcəcik. Gözləmək lazımdır...

Murad dedi:

- Mənə elə gəlir ki, bu ecləf Ziya
Maqsudov təcili öldürüləlməlidir. Əks
halda yaralı atamın hayatı təhlükə al-
tında olacaq.

*Qaraxan fikrili halda çənasını
ovuşdurdu.*

- Sən haqlısan qardaş, - dedi. Biz
imkan vera bilmək ki, Həmid kişiye
ikinci dəfə qəsd etsin.

*Bu arada Məcid sakit səslə soru-
şdu:*

- Bəs onda polkovnik Ziya necə
olsun?

*Qaraxan Murada tərəf dönbü mū-
əmməli, qaribə bir təbəssümle soru-
şdu:*

- Ha, qardaş bəs onda polkovnik
na edək? Murad ani fikirdən sonra ca-
vab verdi:

- Onda biz polkovnikin də aradan
götürməliyik. Başqa çara yoxdur. An-
caq bu elə ustalıqla edilməlidir ki, ha-
mi bilsin: - Öldürülmüş polis polkovni-
ki heç də xidməti vəzifəsinə yeri-
nətirən namusu insan deyil, pula satılı-
mış və narkobaronlara nökerçilik
edən yaramaz bir polis məmənudur.
Bu halda ictimaiyyət bizi qarşı aman-
sız olmaz. Murad bunu deyib dəstək
axtarmış kimi etrafına boylandı.

Cəbi ve Rasim baxışlarını yayın-
dırmağa tələsdilər. Qaraxan isə ba-
yaqqı müəmməli təbəssümle dedi:

- Daniş, Murad, daniş, qulağım
səndədir.

Murad azacıq qızardı ve sözüne
davam etdi:

- Onlar isteyirler ki, görüsə mən
gedim. Deməli, görüs yerində təbiidir
ki, üç nefer olacaq - mən, Həmid və
polkovnik. Görüşü birisi güne təyin
edin. Çalışın ki, görüs izdihamlı, icti-
mai yerde olsun. Şəxsi evə, mənzile
getmərəm. Restoran, yaxud da bar ol-
sa yaxşıdır. Mənce heç kəsin ağılna
gelməz ki, biz polkovnikini öldür-
məye cəsarət edə bilərik. Əlbətta
mən ora geləndə ilk növbədə üst-ba-
şımı axtaracaqlar, belə ki, mən görüs
mütəqə getməliyəm. Orada onlarla
söhbətləşərkən, hiss etdirdə də
mənə silah ötürülməlidir. Bunu necə et-
mək məsəlesi sizin öhdənizə düşür.
Baş sindirməq lazımlı gelecek. Hansı
yolla isə mənə silah ötürürse, hər iki-
sini asanca gəbərdərəm!..

Ortalığa qəriba bir sükut çökdü.
Rasim Cəbi ona təcəccübə bacdları.
Məcidin sıfətində kədər qıçıqlımları
görünür, dərin fikrə qərə olmuş, gəmi-
si batmış kapitan təsiri başlıyıldı.
Yalnız Qaraxanın kefi köl idi, özünü
gülüməkdən güclə saxlayırdı. Sonra
dözməyib ucadan qəhqəhə çəkdi,
gülüməkdən boğula-boğula dedi:

- Sən ha?! Bizi bəyənməyən əla-
çı tələbə? Sən ki, heç vaxt bizim işlə-
re qarışmaq istəmemisen, indi isə
adam öldürmək isteyirsən? Özü de
kimi?! Polis polkovnikini! Bəs necə!
Kişinin oğlu təhqir olunub. Gül sıfetin-
dən yumruq zərbəsi alıb. İki-üç döşini
itirdiyinə görə iki neferi qətlə yetirmək
isteyir. Hər dişə bir qətl! Ha...ha...ha!..

Cəbi ve Rasim elə başa düşdülər
ki, Qaraxan öz kiçik qardaşını bac-
ra bilmədiyi işə girişdiyinə görə məs-
xərəyə qoyur. Buna görə onlar da diş-
lərini ağırdılar. Yalnız Məcid gərgin
və qüssəli otumuşdu.

Qaraxan gülməyinə
davam edərək:
- Deməli sən onları
öldürmək isteyirsən? -
dedi. Sən ha? Birçə şapalağa görə?
Muradın sərt səsi,
vücudunda baş vermiş
qeyri-adı deyışiklik Cəbi
ve Rasimi hürküdü, üz-
lərindəki təbəssüm bir
andaca yox etdi. Murad
orta boylu, nərmənaz
oğlanıdır. İyirmi dörd yaşı ancaq olardı.
Ailədə hamidan kiçik idi. Buna
baxmayaraq indi onun vücudunda
heç kəsə belli olmayan güclü bir təla-
tüm baş vermiş, intiqam hissi oyat-
mışdı. Sanki bu dəm onda atası şef
Qurbanın ruhu tecəssüm etmişdi. Kə-
nardan baxana elə gelirdi ki, indicə
qardaşının üstünə şığıyacaq: baxma-
yaraq ki, Qaraxan ondan yaşı və qat-
qat güclüdür. Əger bu dəm Muradın

dır. Lakin icraçını ölümcul təhlükə
gözleyir. Biz Muradı canavar ağızına
vermiş olarıq.
- *Bunu mən də edə bilərdim, - Qa-
raxan dedi.*
- *Həmid min il qala səni yaxın bu-
raxmaz. Sonra üzünü Cəbi və Məcidə
tutub xəbər aldı: - Elə bir adamınız
varmı ki, bu işi yerinə yetirə bilsin. Əl-
bəttə ki, cox böyük pula!*
*Cəbi başını yırğaladı. Dedi ki: -
Bu təlkü adamlarımızın hamısını sıfət-
dən tənir. Yaxına buraxmaz...*
*Qaraxan onun sözünü kəsdi və
əlini stola dayaq verərək qətiyyətə:*
- Bunu Murad edəcək! - dedi. Cə-
bi görünüş harada keçəcəyini müey-
yənleştirməlidir, sənse Məcid, öz kol-
leksiyandan bu iş üçün tapança seç.
Çalış ki, qısa lülesi və böyük dağidıcı
gücü olsun. Sərrast vurmağı o qədər
də vacib deyil, cünki Murad yaxın me-
safədən atəş açacaq. Murad, sən atəş
açan kimi tapançanı döşəməyə atma-

hərə gelmişdi. Gələndən də özüne
“yaxşın” dostlar tapmışdı. Pulu, hər tə-
rəflı imkanı. Hələ sərhəd rayonlarından
olan Iz qoymazda sahə müvəkkili işləyən
zaman Əhmed Əylisli ilə yaxın münasibət
qurmuşdu. Və bu yaxınlıq sonradan “dostluğa” çevrilmiş,

medi. Yalnız növbətçi polis nəfərinə
zərər etdirdi onu harada axtarmaq
lazım geleceyini söyledi. Sonra o sa-
kitcə küçəyə çıxb taksi saxladı və Hə-
midin gözəldiyi eve yollandı. Həmid
bir saat olardı ki, burada idi.

... *Muradın ölkəni maneəsiz ola-
raq tərk etməsi üçün zəruri olan təd-
birər görəmək vəzifəsi Məcidin öndə-
sına düşmüdü. Saxta pasport, dəniz-
çi vəsiqəsi, Türkmanistan limanına
səfər edən səmisiş gəmisinə bilet tə-
darük edilmişdi. Elə həmin gün bir
dəstə adam dağlarda siğnacq hazırla-
maq üçün Türkmanistana yola düş-
məsdi.*

*Həmid ilə görüşün keçiriləcəyi
restoranın qabağında Murad xüsusi
maşın gözləyəcəkdir. Cəbinin sürəci-
yi bu maşının yırıq-yamaqlı görkəmi
olsa da güclü mühərək və saxta nörmə-
rəsi vardi.*

*Murad günortaya qədər Rasim
rəhbərliyi altında İsrail istehsalı olan 22
kalibrli kiçik revolverden atəş açmağa
məşq etmişdi. Bu tapançanın yumşaq
uclu güləşli dəydiyi yerde sancaq ucu
boyda iz qoysa da, çıxığı yerde yum-
ruq boyda iri deşik açırdı.*

Bele gülleyə tuşlananın xilas ol-
mağə heç bir şansı yox idi.

Rasim ona öyredirdi: - Ateş açıb
qurtaran kimi tapançanı yere sal. Heç
kəs bunu sezməyəcək. Elə bilecəklər
əvvəlki kimi silahlısan. Çünkü əllerinə
yox, sıfətinə baxacaqlar. Dərhal aran-
dan çıx, özü də qaćma, sakit addımla
get. Heç kəsin gözlərinə zillənme, an-
caq baxışlarını da yayındırma, qoy elə
bilməsinlər ki, qorxursan. Arxayın ol,
heç kəs üstüne yerməye ürek elemə-
yecək, qorxacaq. Küçəyə çıxan kimi
Cəbinin maşının otur. Vəssalam, qala-
nı bizim boynumuzdadır...

- Qaraxan müeyyən edibmi ki,
turkələr harada görüşəm? - Murad so-
ruşdu.

- Yox hələ, Həmid cox bic, həm
de ehtiyatlı adamdır. Ancaq sən nara-
hat olma. Onlar Qurbanın evine qayıd-
ilar. Qaraxanın qərargahı hələ də
burada yerləşirdi. Murad öz-özüne fi-

“Mavi ay” restoranında qatl

elinde silah olsayıdı, Qaraxanın heyə-
ti tükən asılı olardı. Qaraxan çəcəyib
susdu. Murad soyuq və yad ssəsle:

- Əcləf! - dedi. Sən inanırsan ki,
men bunu edə bilerəm?

Ciddileşmiş Qaraxan:

- Əlbətta inanıram - dedi, men se-
nin sözlerinə gülümşürüm. Həyatın özü
mene güləmli görünmüdü. Men he-
mişə demişəm ki, ailəmizdə en güclü
sənəs! Belə hələ atamızdan da güc-
lüsen! Sən dünyada yeganə adam-
san ki, ona qarşı durus getire bilərsən.
Yadimdadır, sən balaca olanda hətta
mənim qabağımdan da qaćımdır.

Lakin Həmidin gözlərində sən zə-
ifəns, cünki polkovnikinin zərbə-
sinə zərbəyle cavab verməlisən. Ata-
mız yaralandığı gündən oturub gözle-
yirəm ki, sən nə vaxt “mühərəbə qəh-
rəmanı”, “futbol ulduzu”, “təmiz adam”
maskasını bir kenara tullayıb mənim
sağ elim olacaqsan və bizi birlikdə
atamıza, bütün ailəmizə qədər etmiş
bu alçaqları bir yerde ezeçeyik. Ona
gülürüm ki, demə qeyrət gəlməyin
üzün birəcə qapalaqə bend imişsin.

*Murad gülümşəyib, başını yırğal-
adı:*

- Yox, məsələ şillə-yumruqda de-
yil. Mən ona görə hərəkətə gəldim ki,
başqa çıxış yolu görmürəm. Mən otu-
rub gözləyə bilerəm ki, Həmid yalnız
məni yaxın buraxıb. Hər şeyi, büt-
tün detalları ölçüb-biçmişəm. Polis
polkovnikini məhz mən öldürmeliyəm.
Ola bilsin ki, sən də edə bilərdin.
Lakin sənən ailən, uşaqların var. Atam
ayağa qalxana qədər sən kətanın baş-
çısısan. Deməli, qalıram mən. Sadə
mənliyidir. Şillənin isə bura qətiyyən
dəxli yoxdur. Qaraxan yaxınlaşıb Mu-
radı qucaqladı:

- Sabəb məni maraqlandırırmış, -
dedi. - Əsas odur ki, sən yənə bizi-
məsələn. Sən əsil Vüqarlısan! Bəs sən
əvəldən axıra qədər haqlısan. Bəs sən
na fikirdəsan, Rasim?

- Muradın arqumentleri inandırıcı-

*Polkovnik varlı rayonlardan birində polis serjantı olan atasının yolu ilə getmiş və elə
əliyəriliyi də ondan öyrənmişdi. Ancaq özü dörd oğlundan heç birini polis sistemində ya-
xın buraxmamış, onların istiqamətini başqa səmtə yönəltmişdir. Altı il əvvəl olardı bu
şəhərə gəlmİŞdi. Gələndən də özünə “yaxşın” dostlar tapmuşdı. Pulu, hər tərəflı imkan-
lı. Hələ sərhəd rayonlarından olan Iz, qoymazda sahə müvəkkili işləyən zaman Əhməd
Əylisli ilə yaxın münasibət qurmuşdu. Və bu yaxınlıq sonradan “dostluğa” çevrilmiş,
əl əli yuyur, əl də üzü” prinsipi üzərində qurulmuşdu. Əylisli kləti xaricdən ixrac edi-
lən narkotik vasitələri realizə etməkdə ona arxalanırdı. Ancaq yeri gələndə özünü el
göstərirdi ki, ona müraciət edən adamların əsil niyyətlərinin guya başa düşmür...*

lisan. Yol vermək olmaz ki, onu sən də
tapsınlar. Sən, Rasim tapançanı bizi də
olan xüsusi laqla örtəsen ki, üzərində
barmaq izləri calmasın. Murad, bəzər
şəyi yerli-yerində edəcəyik ki, aradan
çıxa biləsen.

Bu baredə narahat olma, üreyini
bu kimi saxla. Sərəncamların bu qədərdir!

- Bunu deyib qardaşının üzüne
gülümşədi. İndi isə Rasimlə get. Sə-
nə verəcəyi tapançaya elini öyərdi...

... Polkovnik Ziya Maqsudov öz ka-
binetində, divarda çıqqıldayan saatə
nəzərə saldı. Gedib bu eclaflar eclaftı, Həmidi təyin edilmiş görüş yerinə
aparmaq lazımdı və vaxta az qalırdı.
Polkovnik libasını dəyişdirmək üçün
güzgülü divar şəkfinə yaxınlaşdı. Polis
formasını çıxırb mülki palta geydi.
Sonra telefonu yaxınlaşdır arvadına
zəng vurub dedi ki, onu şəm yeməyin
gözələməsin, gec gələcək. Polkovnik
heç bir siri arvadına etibar etmir-
di. Arvadı isə elə bilirdi ki, polis zabiti-
nin qurucu məvacibisi ile yaşayırlar və
əri yər üzünən en təmiz insanıdır.

Polkovnik varlı rayonlardan birində
polis serjantı olan atasının yolu ilə get-
miş və elə əliyəriliyi də ondan öyrən-
mişdi. Ancaq özü dörd oğlundan heç
birini polis sisteminə yaxınlaşdırma-
mış, onların istiqamətini başqa səmət
yönlətmədi. Çünki bundan sonra
yüzlərlə şəxs şübhəli qismində
polis tərəfindən müxtəlif bəhanələr alt-
ında işçəklərə məruz qalacaq, hət-
ta mehv ediləcəkdir.

di ki, Qurban Qafqazın en böyük mafiyə
başçılarından biridir və Qara Cəfər
qədər məşhur olan quldurbəsi öldü-
ren şəxs kimliyindən asılı olmayaq
dövlətə böyük yaxşılıq etmiş olacaqdı.

Polkovnik Ziya Maqsud vəd olun-
muş məbləğin qabaqcədan almış və
deyilənə əməl etmişdir. Lakin Həmid
zəng vurub bildirəndə ki, xəstəxana-
nın qabağında daha iki nefer Vüqarlı-
larda döymənlər, polkovnik lap cin
atına minmişdi. Məsələ burasındadır
ki, tapşırıq yerinə yetirilmədi halda
polkovnik aldığı pulu geri qaytarmalı
idi. O, qəzəb içinde özünü xəstəxana-
ya yetirək Murad Vüqarlının çəsəsini
ezişdirmişdi.

Atalar cox gözəl buyurub: - Şər
deməsən, xeyir gəlməz. O, bundan
sonra gecə klublarından birində Əh-
med Əylisli və Həmidər gəlmiş və
daha əlverişli saziş bağlamışdı: Onun
heç ağıllına gəlməzd